

- ❖ **పంట సేకరణ :** తులసి ఆకులు సేకరించటానికి పూత మొదలయిన సమయంలో సేకరించాలి. చెట్టును భూమి నుండి 15-20 సెం.మీ. ఎత్తులో కత్తిరించాలి. వర్షం పడిన 2-3 రోజులు పంట కోయరాదు. తులసిని నీడలో 8-10 రోజులు పలుచగా ఆరబెట్టడం ద్వారా దానిలోని ఆక్టివ్ కాంపౌనెంట్‌ను అధికంగా పొందవచ్చును. ఆరబెట్టే ప్రదేశం బాగా గాలి తాగిలే విధంగా ఉండాలి.
- ❖ **బిగుబడి :** ఒక ఏడాదిలో ఒక ఏకరాలో చేసిన సాగు నుండి 2 లేక 3 పంటకోతల ద్వారా 2 టన్నుల (ఎండిన) పంటబిగుబడి లభించును. (8 టన్నుల పచ్చి ఆకులు లభించును.)
- ❖ **గమనిక :** నేల స్వభావం వాతావరణ పరిస్థితుల, మార్కెట్ సరళి ఆర్థికాంశాలను ప్రభావితం చేస్తాయి.
- ❖ **ఉపయోగములు :** దద్దుర్లు వచ్చినపుడు తులసి ఆకుల రసాన్ని రాస్తే వెంటనే ఉపశమనం కలుగుతుంది. రక్తపోటు నివారణ, దగ్గు మొదలుపాపు వ్యాధి నివారణలో, మానసిక ఒత్తిడిని అరికట్టుటకు శ్వాసకోశ వ్యాధులను అరికట్టుటలో ఉపయోగపడును.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఔషధ మొక్కల బోర్డు

6వ అంతస్తు, TSGLI బిల్డింగ్, తిలక్ రోడ్, ఆబిడ్స్, హైదరాబాదు - 500 001.
ఫోన్ : +91 40 66364094, 40047795. website : www.tsmpb.in
E-mail : tsmapb@gmail.com

తులసి సాగు వివరములు (ఓసిమమ్ సాంక్లమ్)

సాధారణ నామము	:	తులసి
శాస్త్రీయ నామము	:	ఓసిమమ్ సాంక్లమ్
కుటుంబము	:	లామియేసి
ప్రాంతీయ నామము	:	తులసి
వాణిజ్యనామము	:	కృష్ణ తులసి, లక్ష్మీ తులసి
ఉపయోగపడు భాగములు	:	అన్నిభాగములు

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఔషధ మొక్కల బోర్డు

ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ

తులసి

(ఆసిమమ్ శాంక్లమ్)

- ❖ **పరిచయము :** ఆసిమమ్ శాంక్లమ్ అనే శాస్త్రీయ నామం కలిగిన ఈ మొక్క లామయేసీ కుటుంబానికి చెందినది. ఇది వార్షిక మొక్క ఇది 30-60 సెం.మీ.ల ఎత్తు పెరుగును, మరియు శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించును. కాండము మరియు శాఖలు సాధారణంగా ఆకుపచ్చ, ఊదా రంగులలో ఉంటాయి. పత్రాలు 2.5 - 5.0 సెం.మీ. పొడవు 1.6 - 3.2 సెం.మీ. వెడల్పు కలిగి యుండును. పుష్ప విన్యాసము అనిశ్చితం.
- ❖ **వ్యాప్తి :** భారతదేశమంతటా విస్తరించి యున్నది.
- ❖ **నేలలు:** తులసి సారవంతమైన బంకమన్ను నేలలు మొదులుకొని నిస్సారమైన గులక మరియు క్షార గుణం కలిగిన వివిధరకాల నేలలలో పెరుగును. నీరు నిలువని నేలలలో తులసి ఆకుల ఉత్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటుంది.
- ❖ **వాతావరణం :** శీతోష్ణ, సమశీతోష్ణ పరిస్థితులు తులసి సాగుకు అనువైనవి.
- ❖ **రకాలు :** సెంట్రల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడిసిన్ & ఆరోమాటిక్ ప్లాంట్స్ లక్నో వారు సిమ్-ఆయు, సిమ్-కాంచన్ మొదలగు రకాలను విడుదల చేసారు.
- ❖ **పంటకాలం :** ఏడాది పొడవునా తులసి సాగుచేపట్టవచ్చును. తులసి నాటిన నుండి 90-95 రోజులలో మొదటిసారి కోతకు వచ్చును. తదుపరి 3 నెలలకు ఒకసారి పంటను సేకరించవచ్చును.

- ❖ **విత్తనమోతాదు :** ఒక ఎకర విస్తీర్ణంలో నారు మొక్కలు పెంచుటకు 120-150 గ్రా. విత్తనములు సరిపోవును. తులసి మొక్కలు సాధారణంగా నర్సరీలో పెంచి పోలంలో నాటుకుంటారు. విత్తనము 8-12 రోజులలో మొలకెత్తును, ఆరు వారాలలో పొలంలో నాటుకోవడానికి సిద్ధమగును. నారు వేసివి కాలంలో పోయరాదు.
- ❖ **విత్త దూరం :** 45x45 సెం.మీ. నుండి 60x60 సెం.మీ. వరకు మొక్కల మధ్య దూరంలో నాటుకోవచ్చు.
- ❖ **ఎరువులు :** ఎకరాకు 6 టన్నుల పశువుల ఎరువును నేలలో బాగుగా కలపవలెను.
- ❖ **అంతర కృషి :** తులసి నాటినవెంటనే నీరు పెట్టాలి. తులసి మొక్కలు రెండవ సారి నీరు పెట్టేసరికి ఏనుకుంటాయి. చనిపోయిన మొక్కలను ఈ సమయంలో తిరిగి నాటవచ్చును. తులసి సాగు మొదలుపెట్టిన నెల రోజులకు తొలిసారిగా కలుపు తీయాలి. నాలుగు వారాల తర్వాత రెండవసారి కలుపు తీయాలి. పంట వేసిన రెండు నెలలతరువాత పొలంలో మొక్కల చుట్టూత్రవ్వాలి. వేసవి కాలంలో నెలకు 3 నుండి 4 తడులు ఇవ్వాలి. మిగతా కాలాలలో అవసరమైనపుడు తడులు ఇవ్వాలి. సంవత్సరంలో 20-25 తడులు అవసరం అవుతాయి.
- ❖ **సస్పరక్షణ :** తులసి మొక్కలకు సాధారణంగా వచ్చు తీవ్రమైన తెగుళ్లు ఏమీ లేవు. నీరు నిలిచి వుండే ప్రదేశంలో వేరుకుళ్లు తెగుళ్లు వస్తుంది, ఈ పరిస్థితులు తీవ్రమైనచో 3% వేప నూనెను పిచికారి చేయవలెను.